

deva, in vendar se prederzuje, s kratkem vse za celtiško delo oznanovati ¹⁾).

Indiške boginje Sarasvati, Lakšmi in Bavani se sicer ločijo po imenih, po pomenu pa so si zelo enake; jemljejo se tudi večidel od dveh strani, od dobre in hude. Pred prvima dvema v basnoslovji spred stopa Bavani; od dobre strani je mati in oživljavka, od hude kot Durga ali Kali pa morivka; njeno znamenje je luna; in njena spremljevalka krava. Po takem se kaže tudi v dvojni obliki, mlada in stara luna, poletna rodovna in zimska mrtva zemlja, rednica in izpijavka, zdravnica in okužnica. Kar je pri Indih Bavani in Kali, to je pri Egipčanih Isis in Nephthis, pri severnih Slovanih pa Živa in Morana; pri južnih Slovencih je bila kdaj tudi znana Živa, ako je njeni tempelj res stal na bleškem jezeru, Baba in Mora pa še zdaj niste pozabljene; zatoraj smo mladi otroci, ko je zima minula, še Babo žagali in v vodo nosili; zdaj jo le še za norce gledat pošiljajo. Ko pa koga kak ponočen zleg napade, pravijo, da ga sovražna Mora tlači.

Na starih kamnih se na sedanji slovenski zemlji najde dve imeni, ktere naznanujete domače staroslovensko božanstvo, namreč Noreja in Celeja. Kaj da je bila Noreja, kaže tolmačenje Isis na koroških, in Victoria na celjskem kamnu; je bila namreč dobrotna mati in rednica, pa tudi mogočna zmagovavka; po tem se tudi razumevata kamna v Gorici in na Bavarskem, kjer je Noreja pisana brez razlaganja. Kaj da je bila Celeja, kaže zopet tolmačenje Salus, to je zdravje, zdravnica ali celnica, na enem celjskem kamnu; po tem sta določena tudi druga dva, kjer je ime Celeja brez tolmačenja. Ime Noreja pa je po g. Terstenjakovem tolmačenju po sanskritski besedi nar ali nor, mož, tedaj prav možka zmagovavka; ime Celeia pa so slovenski koreniki cel, to je tudi zdrav, tedaj prav zdravnica, celnica; oboje kaže na staro slovensko basnoslovje. Po takem se utegne misliti, da tudi drugej, kjer stoji gola Isis, kot v Akvileji, Ptujem in v Sisku, ali gola Victoria, kot pri Gospejsveti in v Šent-Vidu, ali gola Salus, kot na Igu pri Ljubljani, to pomenjuje domače staroslovensko božanstvo. Na gornjem Štajarskem se je leta 1853 pri Judenburgu našlo v starem pokopališču več bronastih podob, med kterimi je poglavitno g. Terstenjak za slovensko Lado ali Živo spoznal; enako je bila pred več časom na starem pokopališču v Solnemgradu med drugimi podobami najdena Izidi enaka, ktera morebiti zadeva tudi domače božanstvo. Od obojega govori neki serdit nasprotnik slovenščine v svojih spisih, in oboje Celtom prilastuje; družega ondi ni bilo bolj smešnega, kot letó, da pisatelj popred še ni vedil za častje Izidino pri Celtih. Tak mož se pa po tem za Celte tako silno poganja! ²⁾ Pa če je res toliko celtiškega basnoslovja pri nas, je tudi čudno, da se tiste božanstva zmiraj skrivajo, in da do zdaj še ni prišel ne Hu ne Ked, ne Taran ne Tevtat na dan, — to so namreč zares celtiške božanstva. (Dalje sledi.)

Kratkočasno berilo.

Potopis vodene kapljice.

(Konec.)

IV.

Padla je naša kaplja z mnogo svojih sestic v neki gojzd. Vedila je, da one zemljo z vsimi rastlinami mraza varujejo. Sama pa nič ni čutila hudega mraza, ki je drugim stvarjem pertil. Ležala je skorej pol leta brez kake podobe življenja, sonce se je na južnem kraji za male gricke zgubilo bilo, in le ledeni lunini žarki so včasih strahotno čez bele ravnine plazili se. Vendar je zopet oživ-

ljivo sonce po dolgem prenehanji na tem žalostnem obnebj se prikazalo in vsaki dan višej in višej prihajalo. Komaj so oterpnjene popotnice to zapazile, se jim želje zopet obudé, družih prememb in dogodkov iskati. — Ene so v tla zlezele, in mladim rastlinam živeža nesle, druge so se zopet proti soncu dvignile, preskerbljene z plaščem, ki jih je nevidljive storil. Tretja truma se pa proti dolu podá. Tem zadnjim se tudi naša kaplja pridruži, ker to ji je bilo že vendar predolgo, toliko časa ločeni biti od svoje domače hiše. Kakor gosta truma francoskih vojakov proti Sevastopolskem obzidju, jo udarijo in uderejo po ozki grapi. Naša kaplja je bila voditeljca. Oj, kako so se smejale, ko so drug potok zagledale in novim tovaršicam „dobro došle“ vošile. Veliko je bilo rajanje, ko jih je toliko skupej bilo in ko so se v podobi velike reke dalje valile. Ena čez drugo so skakale in brez naveličanja se tergale in cukale. Tudi ladje z blagom obložene so zdaj po njih herbtu plavale, ktere so lahko kakor list popirja nesle. Naša kaplja se na kermilo vsede in krasne bregove kraj reke ogleduje. Koliko pa je bilo veselje, ko visoke stolpe, krasne hiše in dim bljuvajoče dimnike mogočnih fabrik zagleda. Parobrod je tik nje kakor prevzeten trinog med njenimi sesticami oral. Kaj pa je to? Velik gojzd čudnih dreves z banderí v vetru se vijočimi! Pa kar je še nar bolj čudno, vse drevesa tega gojzda stojé na plavajočih hišah, ktere so povodnemu mestu podobne! — Mnogo mnogo bi bilo treba ogledati in obiskati, al želja domú priti je bila pri naši kaplji večja, kakor radovednost. Peljala se je torej mirno in počasi po široki ravnini. Boleli so jo namreč že vsi udje od dolzega potovanja. O veselja in radosti! Bregovi, ki so reko tesnili in tiščali, se zmiraj bolj vmikujejo in ne bo dolgo, da bo ona doma, ki je več krajev obhodila in vidila, kakor si jih marsikteri človek misliti zamore.

„Bogu bodi čast in hvala, spet sem v svoji mili domači, ktera mi pa vendar le še bolj dopade, kakor vse lepe dežele, ki sem jih vidila!“ — Od vsih krajev pri-skakljajo doma ostale prijateljice in ji srečni dohod vošijo in poprašujejo, kaj je vidila. Ona pa ne more nehati vedno pripovedovati od lepih dežel, od velicih mest, kjer neke prav neumne stvari prebivajo, ki se „ljudje“ imenujejo. „Da, prav neumni so ti ljudje, zraven pa košati, da se Bogu usmili! Včasih smo mogle vse njim služiti, mline goniti, ladje nositi, pšenico in rež jim mraza varovati in Bog vé, kaj še?“

Druge so pa poslušale, ena ali druga radovednica tudi vmes kaj popraševala in marsiktera je želela, tudi kaj takega viditi.

Ti pa popotnik, ki poletnega jutra na bregu morja sprehajaš se, kjer ni ne sapice ne vetra in je vse tiho, slišiš tiho veršenje morja pri bregu. To so kapljice, ki se pomenkovajo v prijaznih pogovorih. Ivan T....

Novičar iz raznih krajev.

Naj višja c. k. sodnija na Dunaji je razsodila: „Kdor kakošno blago, od kterega vé, da je ukradeno bilo, tatú hrani, taki ga skriva“. Ravno ta višja sodnija je v nekem drugem primerljeji razsodila: „Le tisti se zamore spoznati za pokotnega pisača, ki si s tem svoj živež služi in iz tega obertnijo dela, da ljudém brezoblastno izdeluje pisma; v pokotno pisaštvo pa ne spada, če je kdo kteremu za dnar le eno prošnjo pismo naredil. — Za nesrečnike v okolici Velicega Varadina in Kašave, od kterih smo že zadnjič omenili, se imajo po ukazu ministerskem milošnje naberati po vsem cesarstvu. — Celjovčanom je dovoljena bankna podružnica, ki bo že 1. julija svoje opravila započela. — Kakor smo zadnjič povedali, da se francoski minister unanjih oprav in turški poslanec v dunajski zbor v petek pričakujeta, tako se je tudi zgodilo. Francoski minister se je koj drugi dan čez 3 ure pogovarjal z avstrijskim ministrom unanjih oprav, potem

¹⁾ Koch „Celtische Götterbildnisse und Runen“.

²⁾ Koch „Celtische Götterbildnisse“. „Judenburger Antiken“.

tudi z angležkim ministrom; v nedeljo je imel pred cesarja priti. Ta teden se bo tedaj večidel razsodila pravda za mir ali vojsko. Ali sta rusovska poslanca tudi že prejela sporočila od svojega cara, se še ni slišalo, pa misliti je, da sta jih. Ker se bojo v dunajskem zboru tudi razsodile razmere od turškega carstva odvisnih podonavskih knežij in knežije serbske, je knez serbski poslal tudi svojega poročnika viteza T. Kneževića, načelnika v oddelku unanjih oprav, na Dunaj, da zvê, kako se bojo razmere med Turčijo in Serbijo ustnovile. Francozka in angleška vlada si še zmiraj prizadevujete prusko vlado pridobiti v svojo zavezo, al pruska vlada se še zmiraj noče udati. — Iz bojišča v Krimu še ni nič novega. Po ukazu poveljnika Osten-Saken-a so mogle vse ženske in za boj neugodni možki Sevastopol zapustiti in se v druge kraje v Krim preseliti. Veliki knez Mihael je iz svoje lastne kase podaril vsaki bolj ubožni materi 100, neomoženim ženskam pa po 20 ali 50 rubljev. Iz tega se smé soditi, da mislijo Rusi sami, ako bi jim utegnili po nesreči iti, mesto razrušiti, da ne pride v oblast sovražniku. V turškem taboru se pripoveduje, da tudi sultan se namerja v Eupatorio priti, da bode pričujoč, kadar bojo profetovo bandero (zastavo) razpeli v znamenje, da se je vojska začela. — 3. dan t. m. je jadral že spet en oddelek angležkih vojaških ladij na drugo stran vojske — v izhodno morje; pravijo, da še z veliko hujim strelivom kakor lani in da takošne moči še nikdar ni na nobenem morji bilo. Tudi lani se je tako govorilo, ko je vojskovodja Napier veleval svojim „fantom nože brusiti“. Nabrusili so jih, pa zarujevali so nazaj prinesli. Ni tedaj čuda, da je celó Palmerstonu serce tako zlo upadlo! — Luka v Galaču je polna ladij z žitom naloženih, ki so prišle po Donavi (po Sulioskem izlivu) in katerim Rusi ne branijo dalje iti; v Terstu pričakujejo tedaj veliko novega žita. — Sliši se, da Francozi se namerjajo narediti železno cesto po Turškem, ki ima iz Beligrada skoz Drinopolje v Carigrad peljati. Blizo bo potem na Turško. — Na Španjskem še ni mir uterjen; Espartero se sicer možato obnaša, pa v ministerstvu ni prave edinosti, ker žerjavica starega razpertja med njim in O' Donell-om še mnogokrat tléti začnê. — V Brusi (na Turškem) in v okolici njeni potres, od kterega smo že govorili, še ni popolnoma pojenjal; okoli 280 turnov (minaretov) turških tempeljnôv se je razrušilo, in v mestu čez 200, v bližnjih vaséh čez 500 ljudi konec storilo. — Iz Gdanskega na Pruskem se piše od strašnih povodinj, kakoršnih že 50 let ne pomnijo; reka Visla je zadnje dni preteklega mesca, zlasti tam, kjer se reka Motava vanjo izliva, prederla bregove in se razlila po deželi tako, da je mnogo vasi popolnoma pokončala; ne vé se za gotovo, koliko ljudi je utonilo, samo v Tiegenhofu so 100 mertvih zajeli iz vode; dosti jih je v smertni nevarnosti in brez živéža skozi 36 in tudi 48 ur čepelo na drevji, kamor so bežali. Od vasi Velike Montave, ki je štela 800 duš, ni, razun cerkve in nekterih višje stoječih hiš, nobenega sledú več.

Prošnja na prijatle rajnega Jana Kollára.

V javnih listih smo brali, da je rajni Kollár v rokopisu zapustil važno delo „Die Götter von Rethra“. Posestnica tega rokopisa je brez dvombe prečastitljiva udova rajnega neumerlega pesnika. Prosimo vse prijatle Kollárove, naj si prizadevajo, da ta rokopis skoro bode beli svet zagledal. Retranske podobe so starinoslovci dolgo za neresnične imeli. Ker mi je ugodilo na noriških rimskih spomenicah simboliko obotritskih božanstev zaslediti, tedaj zgine vsa dvomba o autentičnosti omenjenih podob in napisov, in Kollárov pretres bode novo luč razširil čez temno starinoslovje slovansko. Že v svojem delu „Staroitalia slovanska“ je omenil, da najde se zares med staroitalsko in slovansko mitologijo. Akoravno Staroitalci niso bili Slovani, so vendar tudi člen tiste azijatiške rodovine, ktere so Slovani, — tedaj mnenje ni paradokšno, ako se terdi, da v obojem basnoslovji se najdejo sorodni življi.

Zato želimo, da bi se ta rokopis ko naj preje na svetlo dal. Izverstnega ni nič na svetu, in čeravno je veliki pesnik Slovanov svojo „Staroitalijo“ na krivo pot zašel, ima vendar v njej dosti novega in za starinoslovje Slovanov važnega.

Davorin Terstenjak.

Narodna pjesma hrvatska u šopronskoj županiji Ugarske *).

(Priobćio Jure Frankolin u Štikaproni.)

Zelenu se gore, loze, trave, trav- niki;	Oral klepeće pustinji visoko leti; Sova sidi na pešćeni ter bistro gljadi;
Viditi je figulice jur po vrtih sih; Strad je cretje po goricah, Zdenci teču po dolinah, Rosa po jarkih.	Zigrava se na brezovah, Leti po mraku se ona Rano u peti.
Veselu se se tičice, lipo žum- bere,	Čerkos jutro pofučkava, dvorgi igraju;
Kukovaču ranu ticu čuti je z gore,	Djive vrešći, čovka kriči, srake se smiju;
Škrlac ljeti k nebu brojde, Buoga z pesmi lipo hvale Od rane zore.	Škorci v lugu, rebci v trni, Jarebi se va dolini Lipo veselu.
Lastovica pod oblokom rano črguli,	Raca kvakva, guska kuka, gu- šćice vodi;
A slovičak, dragi tičak, lipče drobeli;	Piple piuće, kočka koca, pipli- ćom godi;
Jutro rano poigrava, V noći va dne z kljunka svoga Krvicu tuoči.	Peteh v noći kukuriči, Sega grla rano viči, Zaspan nebude.
Crljen stagljíc, zeljen grintal, ino strnadka,	Jelen gori poskakuje i k zdencu biži.
Saka tica lipo poje ino sinica; To se zpiva, Buoga diči, Sega grla rano kriči Saka tičica.	Srna listje ogrizava, malokrat leži; Zeci skaču po pšenicah; Rjedko se vidi lesica, V jami se drži.
Divlji golub tiho guči na gnjazdi sidi,	Pastir igra od veselja, da se veselu;
A grlica, mila tica, dragoga gladi;	Marha skače, ovce bleju, koze tancaju;
Saka tica gnjazdo zgradi, Da odhrani svoje mladi, Vjerno njim godi.	Strad se giblje se korenje, Veseli se se stvorenje, Lipo s' imadu.

Iz „Neven-a“.

*) Da vidijo čitatelji naši, da ni mnogo razločka med jezikom narodnim horvaškim in pa slovenskim, smo ponatísnilí to pesmíco, kakoršna je v izvírnem jeziku. Vred.

Popravek. V posljednjem listu na 1. strani v 9. verstí zgorej beri: černinske namesti česninske; v 9. verstí pod 5. beri: dolinske namesti dolenske; v 19. verstí tudi pod 5. beri: senbenka namesti selenka.

Pogovori vredništva. Gosp. J. M. v K.: Smo prejeli in bomo natisnili. — Gosp. St. N. v Gr.: Vsi tečaji „Novíc“ se ne dobivajo več. O „Bčeli“ Vam bo bivši gosp. vrednik v Celjovcu vedil povedati. — Gosp. S. Š. na D.: Smo prejeli s posebnim veseljem in bomo kmali z natisom začeli. Pismo kaj več.

Stan kursa na Dunaji 7. aprila 1855.			
Obligacije državnega dolga	5 %	82 1/4 fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl. 81 3/4 fl.
	4 1/2 %	72 1/4 fl.	Windišgrac. „ „ 20 „ 29 3/8 fl.
	4 %	64 1/2 fl.	Waldstein. „ „ 20 „ 29 fl.
	3 %	50 1/2 fl.	Keglevičeve „ „ 10 „ 12 1/2 fl.
	2 1/2 %	40 1/7 fl.	Cesarski cekini. 5 fl. 50
Oblig. 5 % od leta 1851	B 97	„	Napoleondor (20 frankov) 9 fl. 46
Oblig. zemljiš. odkupa 5 %	73	„	Suverendor 17 fl. —
Zajem od leta 1834 . . .	218	„	Ruski imperial 10 fl. —
„ „ 1839 . . .	120	„	Pruski Fridrihsdor . . . 10 fl. 30
„ z loterijo od leta 1854		„	Angležki suverendor . . 12 fl. 18
	103 3/4 fl.		
„ národní od leta 1854		„	
	87 „		

Loterijne srečke:

V Terstu 31. marca 1855: 71. 80. 36. 48. 65.

Prihodnje srečkanje v Terstu bo 14. aprila 1855.

na Dunaju { 4. aprila 1855: 77. 36. 81. 71. 15.
v Gradcu { 68. 43. 88. 57. 34.

Prihodnje srečkanje bo v Gradcu in na Dunaji 18. aprila 1855.